

Bilaga till planbeskrivningen för detaljplan
Bostäder, kontor och handel vid Tegvägen, Tyresö kommun.

ÖVERSIKTLIG RISKBEDÖMNING

Bakgrund riskbedömning

Detaljplanen för Tegvägen syftar till att möjliggöra bostäder, kontor och handel. Planområdet gränsar till väg 260 - Gudöbroleden, vilken är klassad som en sekundär transportled för farligt gods. Farligt gods är ett samlingsbegrepp för de ämnen och produkter vars egenskaper kan skada människor, miljö och egendom vid hantering på fel sätt. En sekundär transportled är avsedd för lokala transporter till och från det primära vägnätet och till eller från leverantör eller mottagare i närområdet, i detta fall i södra Tyresö kommun eller i norra Haninge kommun. Det sekundära vägnätet ska inte användas för genomfartstrafik.

För att underlätta planarbetets hantering av risker med farligt gods har länsstyrelsen tillsammans med Stockholms län utarbetat en vägledning i hur lämpligheten av placering och utformning av ny bebyggelse ska bedömas:

- Vi planering av bebyggelse inom 100 meter från transportled för farligt gods bör en riskanalys upprättas.
- Närmast transportleden bör det vara 25 meter byggnadsfritt område.
- Längs vägar för farligt gods bör tät kontorsbebyggelse närmare än 40 meter från väggkant och sammanhållen bostadsbebyggelse inom 75 meter undvikas.
- Närmare än 75 meter från en transportled för farligt gods bör inte personintensiva verksamheter lokaliseras om dessa nyttjas av folk som kan ha svårt att snabbt klara en utrymning.

I vissa fall kan avsteg från rekommendationerna vara motiverade. Faktorer som till exempel topografi kan påverka exploaterings lämplighet.

För att kunna utvärdera vilka risker som människor inom planområdet kan komma att utsättas för, och i så fall föreslå hur dessa risker ska hanteras så att en acceptabel säkerhet kan uppnås, så har en översiktlig riskbedömning utarbetats i samband med planarbetet. Denna ska utgöra ett bedömningsunderlag för den fortsatta planeringen.

Områdesbeskrivning

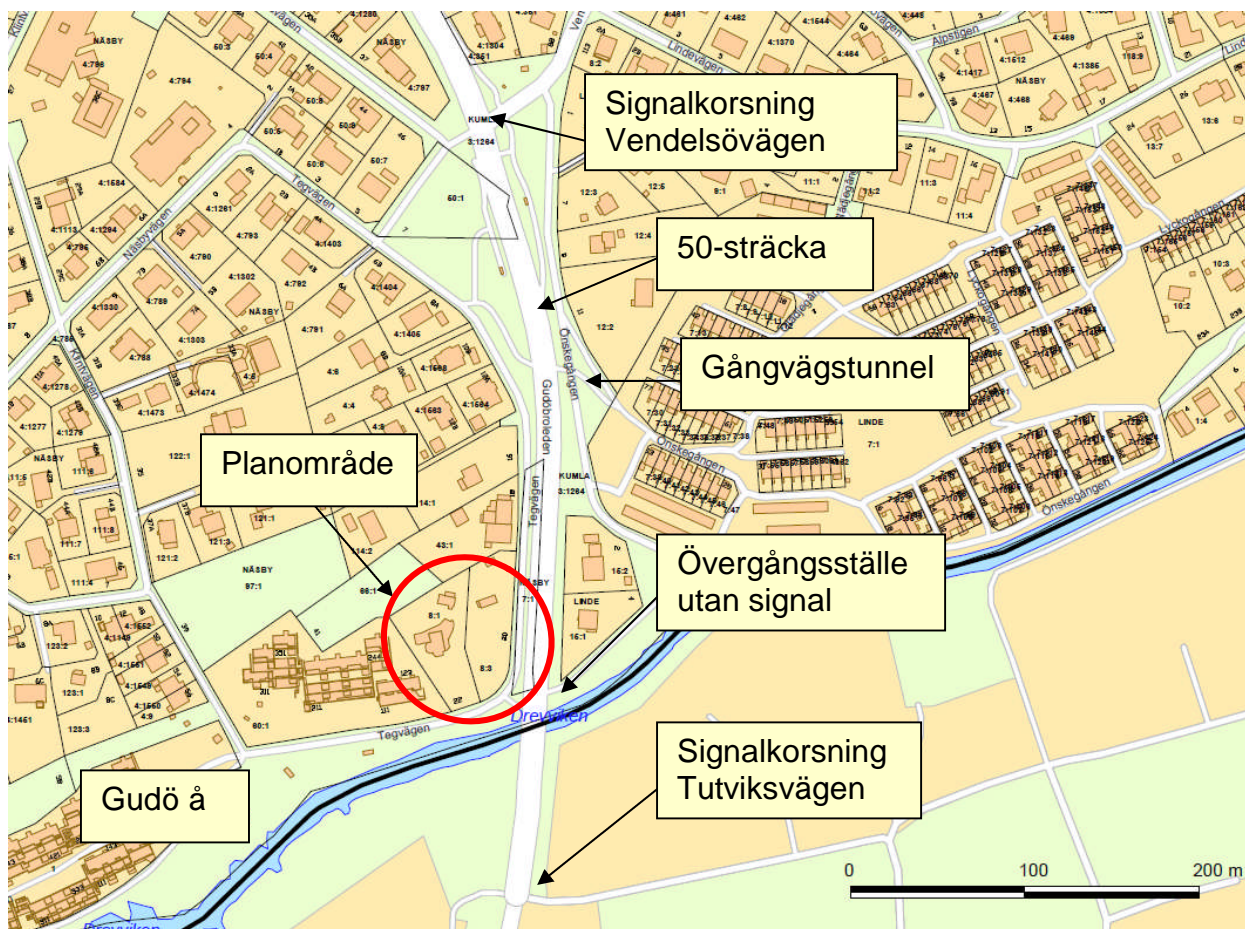

Bild: Trafiksituationen runt planområdet

Närmast planområdet går lokalgatan Tegvägen och det är ifrån denna gata man når planområdet. Tegvägen har en hastighetsbegränsning på 30 km/h. Gudöbroleden, väg 260, går utanför Tegvägen i nord-sydlig riktning. Leden har hastighetsbegränsningen 50 km/h på sträckan förbi området. Det finns inga utfarter eller trafikorsningar på Gudöbroleden i närheten av planområdet. Närmaste korsning norr om området är Vendelsövägen, på ett avstånd om ca 300 meter. Vid denna korsning finns ett trafikljus. Närmaste korsning söder om området är vid Tutviksvägen i Haninge kommun, drygt 150 meter bort. Omedelbart norr om Gudöå-bron finns ett obehävat övergångsställe. Mellan Gudöbroleden och Tegvägen är det en remsa med ett lågt räcke (navföljare) som är ca 1 meter bred.

Beskrivning av planförslaget

På området planeras ett bostadshus med 22 lägenheter i 3 – 5 våningar och ett kontors- och handelshus närmast gatan Tegvägen. Hela planområdet är högre beläget än Tegvägen och Gudöbroleden. Av bilderna nedan framgår de topografiska förhållandena. Närmaste kontorsbebyggelse planeras ca 18 meter ifrån vägen. Närmaste bostadsbebyggelse planeras ca 30 – 75 meter från vägen.

Bild: Arkitekter Engstrand & Speek AB Modellskiss

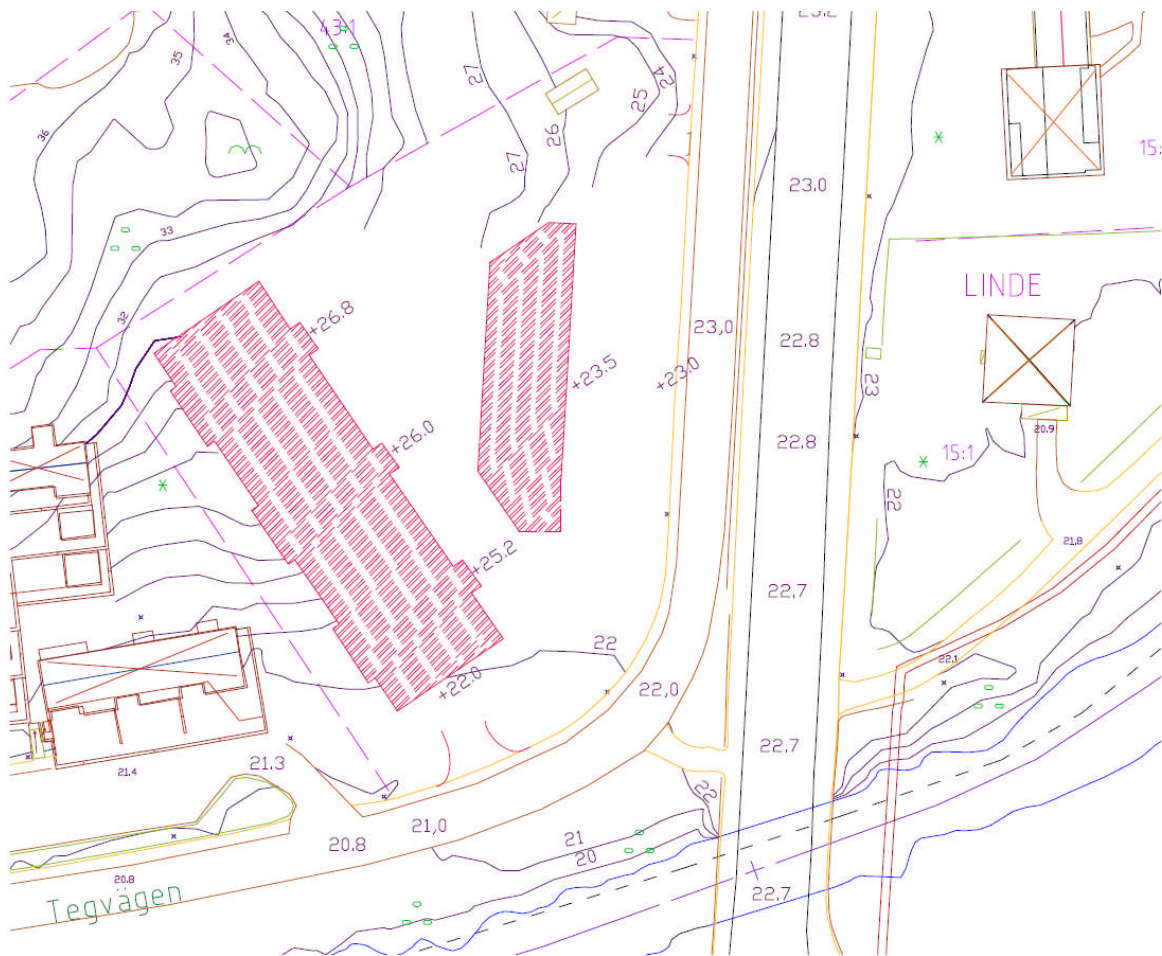

Bild: Planerad bebyggelse med befintliga och föreskrivna markhöjder

Riskinventering

Transporter av farligt gods är nödvändiga för att samhället ska fungera. Dock ska dessa ske på ett så säkert sätt som möjligt. Enligt ADR-S, Myndigheten för samhällsskydd och beredskaps föreskrifter om transport av farligt gods på väg och i terräng, klassificeras farligt gods enligt följande:

Klass	Ämne
1	Explosiva ämnen och föremål
2	Gaser
3	Brandfarliga vätskor
4.1	Brandfarliga fasta ämnen, självreaktiva ämnen och fasta okänsliggjorda explosivämnen
4.2	Självantändande ämnen
4.3	Ämnen som utvecklar brandfarlig gas vid kontakt vid vatten
5.1	Oxiderande ämnen
5.2	Organiska peroxider
6.1	Giftiga ämnen
6.2	Smittförande ämnen
7	Radioaktiva ämnen
8	Frätande ämnen
9	Övriga farliga ämnen och föremål

För att kunna få en uppfattning om vilka riskkällor som finns i närheten av planområdet behövs en riskinventering göras. En riskkälla är något som vid en skadehändelse kan resultera i en oönskad konsekvens. I denna utredning omfattar inventeringen endast sådana riskkällor som kan tänkas orsaka plötsliga och oväntade händelser med akuta konsekvenser för människors liv.

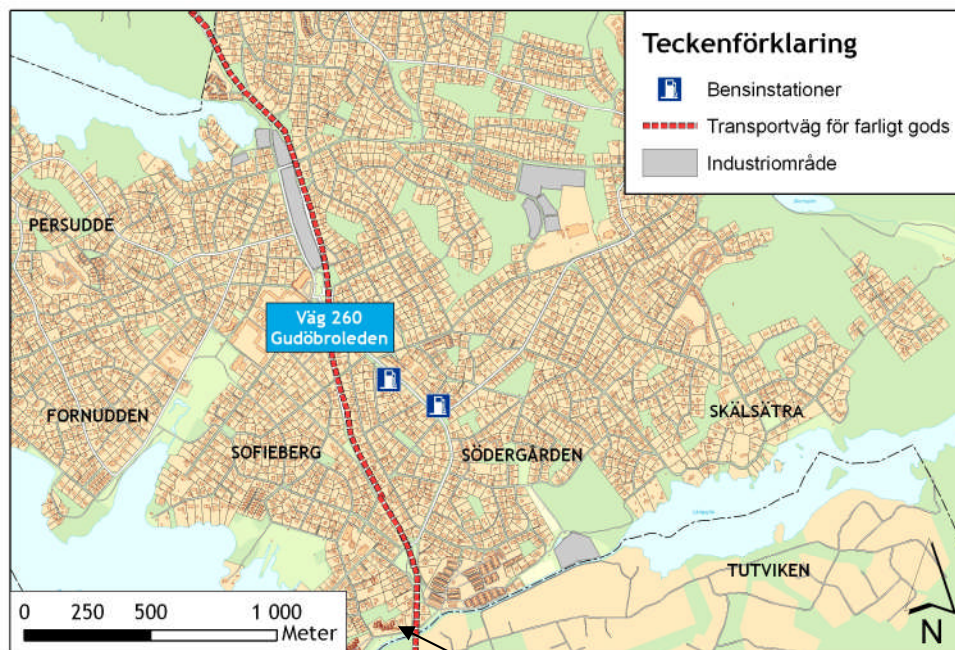
I Tyresö är riskbilden för skadlig hälso- och miljöpåverkan måttlig. Ny bebyggelse i planområdet har i riskinventeringen endast kunnat förknippas med en riskkälla, Gudöbroleden och dess trafik. Närmaste bensinmack ligger ca 840 meter bort. Ca 600 meter från planområdet finns ett mindre industriområde med verksamhet som exempelvis bilverkstad och båtvarv.

Då planområdet ligger nära gränsen till Haninge kommun så är det naturligtvis även relevant att titta på vilka riskkällor som finns där. I Hanninges översiktsplan från 2004 pekas 6 större arbetsplatsområdet ut: Kvarntorp, Brandbergen södra, Handen, Brandbergen norra, Jordbro företagspark samt Håga. Inga av dessa områden ligger i närheten av planområdet. Det finns inga bensinstationer i närheten av planområdet i Haninge kommun. Ca 100 m från planområdet, i området Gudö-Tutviksvägen-Bondevägen, har Haninge kommun planerat för permanentbebyggelse och förtätning av bostäder. Planområdet är tänkt att innehålla ca 300 bostäder, en förskola samt mindre handelsverksamheter. Ingen riskkälla har kunnat pekas ut i den nya planerade bebyggelsen.

Gudöbroleden utgör en sekundär transportled för farligt gods, dock kan vägen i undantagsfall även användas som omledningsnät av Nynäsvägen, vilken är en primär transportled för farligt gods. Huvudändamålet, som sekundär transportled, är dock sådant farligt gods som ska transporteras till eller från en verksamhet i närheten.

Vägsträckan Gudöbroleden används främst för leveranser av bränslen till bensinstationer samt leveranser till mindre industrier. Det rör sig därför om farligt gods som klassificeras som klass 3, brandfarliga vätskor.

Karta riskinventering södra Tyresö

Planområdet

Grov riskanalys och scenariobeskrivning

Utifrån den riskinventering som gjorts ovan bedöms följande risk föreligga inom planområdet:

- Trafikolycka med farligt gods på Gudöbroleden.

För att närmare kunna urskilja vad en sådan trafikolycka skulle kunna medföra har vissa antaganden gjorts utifrån förutsättningen att hastighetsbegränsningen är 50 km/h på Gudöbroleden.

De scenarier som vid en första bedömning har kunnat identifieras som riskfulla för planområdet är följande:

- Olycka på Gudöbroleden med tankbil som transporterar petroleumprodukter där utsläpp och antändning sker.
- Olycka där tungt fordon åker av vägen.

Scenario 1 – Olycka med tankbil

En tankbil med petroleumprodukter inom tätbebyggt område kan orsaka stora person- och egendoms-skador om det vill sig illa. På Gudöbroleden görs dock bedömningen att det är förhållandevis få transporter av detta slag som trafikerar vägsträckan. Att hastighetsbegränsningen är satt till 50 km i timmen, minskar ytterligare sannolikheten för att en olycka ska inträffa. Om tankbilen skulle släppa ut petroleumprodukter så skulle dock en risk föreligga för att dessa skulle kunna antända och orsaka brännskador via strålning eller direkt flampåverkan. För att risk för brandspridning på bebyggelsen inom planområdet ska föreligga så krävs det dock en mycket stor brand.

Scenario 2 - Olycka med tungt fordon

Sannolikheten för att ett tungt fordon ska åka av vägen längs med Gudöbroleden närmast planområdet är låg då hastighetsbegränsningen är låg. Det medför dessutom att även om fordonet skulle åka av banan så åker det inte särskilt långt.

Riskvärdering

Utifrån de risker som identifieras ovan så kan vissa anses vara tolererbara medan vissa kan kräva riskreducerade åtgärder. För att göra en riskvärdering bör följande grundläggande principer beaktas:

- Rimlighetsprincipen

En verksamhet bör inte innebära risker som med rimliga medel kan undvikas.

- Proportionalitetsprincipen

De risker som en verksamhet medför bör inte vara oproportionerligt stora jämfört med fördelarna.

- Fördelningsprincipen

Riskerna bör vara skäligt fördelade inom samhället i relation till de fördelar som verksamheten medför.

- Principen om undvikande av katastrofer

Riskerna bör hellre realiseras i olyckor med begränsade konsekvenser som kan hanteras av tillgängliga beredskapsresurser än i katastrofer.

Det finns vissa faktorer som påverkar hur stor risken är för att en olycka ska inträffa. För att kunna urskilja dessa faktorer inom Tegvägens planområde så redovisas här planområdets förutsättningar:

- Typ av bebyggelse:

Planen tillåter bebyggelse för bostäder, handel och kontor. Bebyggelsen närmast Gudöbroleden kommer att inrymma verksamheter såsom till exempel affär, restaurang samt kontor. Bebyggelsen längst bort från Gudöbroleden kommer att inrymma bostäder. Kontor- och handelshuset kommer att fungera som en barriär gentemot bostadshuset. Den bebyggelse som är direkt påverkad av risken från Gudöbroleden är därmed den typ av bebyggelse som inrymmer vakna, vuxna människor. Dessa kan lätt uppfatta ett varningsmeddelande, söka skydd och sätta sig i säkerhet på egen hand.

- Utformning av bebyggelsen

Kontor- och handelshuset kommer att utföras i två våningar. Den andra våningens lokaler nås genom entréer från gårdsplan, och är alltså vända bort från Gudöbroleden. Första våningens lokaler kommer dock att ha entréer ut mot Gudöbroleden där markparkering även kommer att anläggas.

- Riskkällan

Gudöbroleden är en sekundär transportväg för farligt gods. Den är därmed inte tänkt att användas för genomfartstrafik för transporter med farligt gods.

- Landskapsutformning

Planområdet ligger ovanför Gudöbroleden. Marken lutar bort från planområdet. Riskkällan Gudöbroleden kommer att ligga lägre än den planerade bebyggelsen.

- Räddningstjänstens insatsmöjligheter

I Tyresö kommun finns en brandstation. Denna ligger ca 2,7 km bilväg från planområdet.

- Tekniska åtgärder

Utifrån ett riskperspektiv kommer inga krav på tekniska åtgärder att krävas för bebyggelse inom detaljplaneområdet. Dock kan förstärkt väggkonstruktion, brandtålig fasad och förstärkta fönster med så små ytor om möjligt mot riskkällan medföra att fasaden kan stå emot brand och explosionspåverkan bättre. Ventilationen kan förses med nödbrytare och luftintaget placeras bort från riskkällan. Detta kan byggherren ta hänsyn till vid byggnation.

Riskreducerande åtgärder

Utifrån ovanstående förutsättningar bedöms planområdet klara säkerheten utan att det behöver ställas krav på riskreducerade åtgärder i detaljplanen.

Att planområdets bebyggelse är utformad på så vis att bostadshusen ligger skyddade bakom kontor- och handelshuset är positivt. Den bebyggelse som ligger närmast riskkällan är endast tänkt att inhysa vakna vuxna människor. Det är endast ett av två plan som kommer att ha entré vänd mot Gudöbroleden. Entrén vänd mot vägen ligger dock på en högre marknivå än Gudöbroleden och en avkörning in i byggnaden är därför inte trolig. Eftersom marken lutar bort från planområdet är det heller inte troligt att brandfarlig vätska kan rinna fram till bebyggelsen. Det faktum att körbanan närmast planområdet leder söderut medför att transporter till de brandstationer som ligger närmast planområdet inte bör köra på denna utan på andra sidan, alternativt inte alls förbi Tegvägen. Då inga brandstationer på Haningesidan har lokaliserats i närheten av planområdet bör detta minska risken för en olycka vid planområdet.

Källor och kvalitetssäkring

För att få en bättre insikt i de rekommendationer och risker som finns vid planering av bebyggelse i närheten av transportvägar för farligt gods har information från trafikverket och myndigheten för samhällsskydd och beredskap använts. Framförallt har rapport 2001:01 "Riskhänsyn vid ny bebyggelse" samt rapport nr 15:2003 "Riskanalyser i detaljplaneprocessen" använts som underlag.

Denna riskbedömning bör ses som ett underlag för planarbetet. Det är en översiktlig bedömning av riskerna och inga beräkningar har utförts.

Avsteg

Slutsatsen av ovanstående riskanalys är att avsteg från de rekommenderade säkerhetsavstånden kan accepteras för detaljplanen Tegvägen utan att riskreducerande åtgärder utförs.